

І. М. КОЧАН

УКРАЇНСЬКА НАУКОВА ЛЕКСИКА

*МІЖНАРОДНІ
КОМПОНЕНТИ
В ТЕРМІНОЛОГІЇ*

Навчальний посібник

ЗНАННЯ

І. М. КОЧАН

УКРАЇНСЬКА
НАУКОВА
ЛЕКСИКА

*МІЖНАРОДНІ
КОМПОНЕНТИ
В ТЕРМІНОЛОГІЇ*

Навчальний посібник

Київ
"ЗНАННЯ"
2013

УДК 811.161.2'373.46

ББК 81.2Укр-3

К75

Рекомендовано до друку вченою радою філологічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 9 від 21 червня 2010 р.)

Рецензенти:

П. І. Білоусенко — доктор філологічних наук, професор (Запорізький національний університет);

В. П. Олексенко — доктор філологічних наук, професор (Херсонський державний університет);

Л. М. Полюга — доктор філологічних наук, професор (Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України)

Науковий редактор — *А. П. Загнітко*, доктор філологічних наук, професор Донецького національного університету

Кочан І. М.

К75 Українська наукова лексика: міжнародні компоненти в термінології : навч. посіб. / І. М. Кочан. — К. : Знання, 2013. — 294 с.

ISBN 978-617-07-0105-3

У посібнику детально розглянуто специфіку міжнародних компонентів у науковій термінології сучасної української мови. порушено дискусійні проблеми оновлення українського фахового лексикону, пов'язані насамперед із гармонійним поєднанням тенденції до інтернаціоналізації з прагненням до збереження національної своєрідності.

Для студентів філологічних спеціальностей, аспірантів і викладачів. Посібник буде корисним також науковцям, спеціалістам з нових галузей, покликаних до життя науково-технічним прогресом, що потребують своєї мовної бази.

УДК 811.161.2'373.46

ББК 81.2Укр-3

© І. М. Кочан, 2013

© Видавництво "Знання",
оформлення, 2013

ISBN 978-617-07-0105-3

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
Розділ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ КОМПОНЕНТІВ У СУЧАСНОМУ МОВОЗНАВСТВІ	7
1.1. Проблеми національного й запозиченого в мові.....	7
Контрольні запитання та завдання.....	14
Список використаної літератури.....	14
1.2. Фахова лексика з міжнародними компонентами як система.....	15
1.2.1. Парадигматика термінів з міжнародними компонентами: лексико-семантичні групи термінів як показник системності.....	18
1.2.2. Синтагматика термінів із міжнародними компонентами як чинник їхньої системності.....	23
Контрольні запитання та завдання.....	31
Список використаної літератури.....	31
1.3. Компонент і терміноелемент як одиниці досліджений.....	32
1.3.1. Терміноелементи й компоненти у науковій лексиці.....	34
1.3.2. Статус міжнародних терміноелементів.....	37
1.3.3. Модифікація основ з міжнародними компонентами.....	40
Контрольні запитання та завдання.....	44
Список використаної літератури.....	44
1.4. Творення термінів із міжнародними компонентами: ономасіологічний і семасіологічний аспекти.....	46
Контрольні запитання та завдання.....	55
Список використаної літератури.....	56
1.5. Термінологічна норма та проблема кодифікації термінів із міжнародними компонентами.....	56
Контрольні запитання та завдання.....	68
Список використаної літератури.....	69
1.6. Дослідження слів з міжнародними компонентами у сучасному мовознавстві.....	70
Контрольні запитання та завдання.....	72
Список використаної літератури.....	73
Розділ 2. СПЕЦИФІКА КОМПОНЕНТІВ ІНШОМОВНОГО ПОХОДЖЕННЯ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ	74
2.1. Слова-терміни з міжнародними префіксами.....	78
Контрольні запитання та завдання.....	86
Список використаної літератури.....	86
2.2. Препозиційні міжнародні компоненти: джерела запозичень, етимологія, лексикографічна фіксація, семантичні й граматичні модифікації.....	87

<i>Авіа-</i>	88
<i>Авто-</i>	94
<i>Агро-</i>	ЮЗ
<i>Аеро-</i>	107
<i>Аква-</i>	ИЗ
<i>Астр(о)-</i>	117
<i>Бібліо-</i>	120
<i>Вібр(о)-</i>	125
<i>Відео-</i>	128
<i>Електр(о)-</i>	131
<i>Зоо-</i>	138
<i>Магніт(о)-</i>	141
<i>Макро-</i>	144
<i>Мікро-</i>	148
<i>Орт(о)- (орфо-)</i>	154
<i>Псевд(о)-</i>	159
<i>Псих(о)-</i>	162
<i>Радіо-</i>	167
<i>Теле-</i>	174
<i>Техн(о)-</i>	180
<i>Фот(о)-</i>	183
Контрольні запитання та завдання	189
Список використаної літератури	190
Розділ 3. СПЕЦИФІКА КОМПОНЕНТІВ, ЩО МОЖУТЬ УЖИВАТИСЯ У ПРЕ-І ПОСТПОЗИЦІЯХ	195
<i>Біо-...-біо(з, ти)</i>	196
<i>Грам(о)-...-грам(а)</i>	202
<i>Граф(о)-...-граф(ія)</i>	204
<i>Кін(о)-...-кін(ез, езія)</i>	211
<i>Лог(о)-...-лог(ізм, ія)</i>	219
<i>Метр(о)-...-метр(ія)</i>	224
<i>Терм(о)- . . . -терм(ія)</i>	231
<i>Фон(о)-...-фон(ія)</i>	236
Контрольні запитання та завдання	240
Список використаної літератури	240
Розділ 4. СПЕЦИФІКА ПОСТПОЗИЦІЙНИХ КОМПОНЕНТІВ	243
4.1. Джерела запозичень, етимологія, фіксація, системність та асистемність	243
Контрольні запитання та завдання	261
Список використаної літератури	262
4.2. Інтернаціональні суфікси в термінологічній системі сучасної української літературної мови	262
Контрольні запитання та завдання	267
Список використаної літератури	268
ПІСЛЯМОВА	269
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	276
Наукова література	276
Словники	291